

1 Samen investeren in Brabantstad en West-Brabant en bezuinigingen bij gemeenten

Stand van zaken Samen investeren in Brabantstad (vraag in commissie BM)

Het programma Samen Investeren loopt tot 2011. Op 24 november aanstaande wordt de voortgang van het programma Samen Investeren met de steden besproken. De voortgangsrapportage met betrekking tot de uitvoering van het programma Samen Investeren wordt 27 november in de commissie EMG besproken. De aankomende bezuinigingen bij de provincie en bij de steden zullen moeten uitmaken wat dit betekent voor het ambitieniveau van Brabantstad.

Stand van zaken West-Brabant (vraag in commissie BM)

Eén van de opgaven uit de op 24 september 2008 gesloten intentie-overeenkomst was om samen met de negentien gemeenten uit West-Brabant te komen tot een investeringsagenda voor een aantal majeure opgaven in die regio. Op 30 juni jl. hebben GS, na consultering van de West-Brabantse bestuurders, besloten voor elf majeure opgaven een bedrag van € 50 miljoen beschikbaar te hebben als co-financiering (de commissie is hierover geïnformeerd). Het gaat om majeure opgaven die de schaal van één gemeente overstijgen, veelal met grote investeringen gepaard gaan en voor zowel provincie als regio van groot belang zijn.

In concrete zin betreft het projecten als Agrofoodcluster West-Brabant, Maintenance Valley/Aviation Academy in Woensdrecht, Spoorhaven in Roosendaal, vermindering drinkwaterwinning Brabantse Wal (Op 13 oktober jl. hebben GS besloten voor dit project € 1.950.000 beschikbaar te stellen waarvan € 450.000 wordt gedekt uit het voor de regio West-Brabant beschikbare budget, de commissie RM is hierover op 6 november mondeling geïnformeerd), Landschaps-park Oosterhout-Breda, Treeport in Zundert, Internationale School en Topkennisinstituut Logistiek in Breda, leefbaarheidsprojecten in Roosendaal/Bergen op Zoom, en diverse lobbyprocessen op het vlak van infra (A27, A4, spoorlijn Utrecht – Breda, RoBel, A58) en uitwerking van de strategische visie goederenvervoer. De projecten moeten vóór 1 januari 2011 zijn gestart. Ook hebben GS met de regio afgesproken dat zij bereid zijn voor gebundelde revitaliseringsprojecten voor bedrijventerreinen, maar ook voor realistische projectvoorstellen in het kader van ‘Brabant aan Zee’, uit de € 50 miljoen co-financiering in te zetten. De colleges van de betreffende gemeenten waar de projecten gesitueerd zijn, hebben de opdracht om de projectideeën verder uit te werken. Voor de revitalisering zijn Rewin en SES West-Brabant daarmee bezig. Voor Brabant aan Zee is SES West-Brabant met de betreffende gemeenten bezig om voorstellen voor 2010 en 2011 te maken. Ook voor het programma West-Brabant geldt dat de aankomende bezuinigingen bij de provincie en bij de steden zullen moeten uitmaken wat dit betekent voor het ambitieniveau West-Brabant.

2 Essent

Stand van zaken m.b.t. hoger beroep Essent (vraag in commissie BM)

Delta heeft een procedure aangespannen tegen RWE, Essent en de voormalige aandeelhouders van Essent over het aandeelhouderschap in EPZ. EPZ is het energiebedrijf waarvan o.a. de kerncentrale Borssele deel uit maakt. Op 10 juli 2009 was er uitspraak in het kort geding dat eveneens door Delta is aangespannen. RWE, Essent en de voormalige aandeelhouders zijn in spoedappel gegaan.

Een uitspraak in dat spoedappel wordt in de loop van (de 2e helft van) 2010 verwacht.

De bodemprocedure kan - indien tot de hoogste rechter wordt geprocedeerd - 5 tot 6 jaar duren.

Eind oktober was er een (eerste) rolzitting in de bodemprocedure.

3 Programma verbindend Brabant

Toelichting bezuiniging € 6,3 miljoen binnen programma verbindend Brabant. (vraag in commissie BM)

Bij de behandeling van het programmaplan Verbindend Brabant in de commissie Bestuur en Middelen van 6 november jl. is gebleken dat de toelichtende tekst over de verlaging van het budget voor Verbindend met ruim € 6 miljoen bij u de indruk heeft gewekt dat deze bezuiniging kan worden opgevangen zonder dat dit ten koste gaat van prestaties en te leveren resultaten.

Gekoppeld aan de verlaging van het beschikbare budget hebben wij prioriteiten moeten stellen binnen de prestaties die wij gepland hadden om de geformuleerde doelstellingen te realiseren.

Zo hebben wij er bij het onderdeel digitaal werken voor gekozen om niet meer als vanzelfsprekend en als doel op zich alle subsidie- en vergunningverleningsprocessen te digitaliseren, maar om de digitalisering op te pakken vanuit al lopende trajecten (bijv. integrale subsidiëring en vorming regionale uitvoeringsdiensten). Dit betreft een wezenlijk andere aanpak die wij met minder middelen kunnen realiseren.

Samenwerking met andere overheden anders dan met geld (vraag in commissie BM)

Aanvullend aan het samenwerken in bestuurlijk-financiële arrangementen kan worden gedacht aan het samenbrengen van denkkraft en personeel (kennis en kunde), met name in de initiële fase van samenwerking. Ook bundeling van lobbykracht kan als een van de mogelijkheden worden gezien.

In het verbreden van de samenwerking naar sociaal-economische en maatschappelijke partners (triple helix samenwerking) zien wij mogelijkheden tot vergroting van het organiserend en uitvoerend vermogen. De provincie kan daarin een voorhoedefunctie vervullen.

Meten cultuurverandering (vraag in commissie BM)

In het geactualiseerde Programmaplan Verbindend Brabant is de verbinding gelegd tussen de projecten van het programma. Centraal staat het meer “van buiten naar binnen werken”, efficiency en effectiviteit. Concreet betekent dit dat – daar waar aan de orde – de projecten in 2010 voorzien zijn van acties waarmee de cultuurverandering wordt ondersteund. Acties zijn dan – afhankelijk van de aard van het project – gericht op het werken vanuit klantperspectief of gericht op de “basis beheer op orde”, zoals bijvoorbeeld monitorgegevens of ict-systeem ontwikkelen. Waarna vervolgens aan bewustwording wordt gewerkt via sturing en training zoals onder andere bij mediation en integriteit. De voortgang is op de daarvoor vastgelegde momenten te volgen via de reguliere verantwoordingslijnen van het Programma Verbindend en blijkt o.a. ook uit de behaalde doelen van het dienstverleningshandvest.

4 Paragraaf Integrale veiligheid

Op pagina 209/210 van de begroting (Paragraaf Integrale Veiligheid - Externe Veiligheid) wordt aangegeven dat (onder 1.2B) er in 2011 en 2012, 14 uitgevoerde projecten en activiteiten m.b.t. verantwoord vervoer gevaarlijke stoffen zijn. In de Tabel "Wat mag het kosten" is er vanaf 2012 ruim € 1 miljoen minder aan beschikbare middelen. Hoe verhoudt zich dat tot de 14 die in 2012 is opgenomen? (vraag in commissie BM)

De streefwaarden in de begroting zijn cumulatief. Voor externe veiligheid is als streefwaarde opgenomen 14 uitgevoerde projecten in 2011. De projecten moeten zijn afgerond in 2011. Daarmee is tevens de beleidsvisie Externe Veiligheid gerealiseerd. Dat betekent dat de lasten in 2012 € 1 mln lager zijn dan in 2011 en dat er in 2012 geen nieuwe projecten meer worden gerealiseerd.

5 Samen investeren in Brabantstad

Verschil tussen lasten 2008 en 2009 van Grote stedenbeleid (vraag commissie BM)

In de begroting 2010 is op blz. 21 aangegeven dat de lasten voor Brabantstad/Grotestedenbeleid in 2008 € 392.000 bedragen en in 2009 € 2.040.000. De toename houdt verband met de uitgaven van het B5 programma samen investeren die vanaf 2009 voor het eerst in de begroting voorkomen.

6 Verbetering begroting

Formatie-inzet meerjarig zichtbaar (vraag in commissie BM)

In de commissie BM is gevraagd waarom in de begroting naast de formatie-inzet voor de jaarschijf 2010 niet ook de formatie-inzet van 2009 zichtbaar is.

Voor de begroting 2010 is het format gevolgd dat met de PS-werkgroep 'Verbetering begroting' is afgesproken. Daarin is alleen de formatie-inzet van het begrotingsjaar 2010 opgenomen.

Inzicht in subsidieverplichtingen en apparaatskosten (vraag in commissie BM)

Met betrekking tot het subsidie-overzicht (bijlagen begroting 2010 bijlage 14) is geconstateerd dat het jammer is dat van deze subsidies niet is aangegeven wat al verplicht c.q. bestuurlijk gebonden is. Tevens is in de commissie BM gevraagd naar verder inzicht in de apparaatskosten met name waar het gaat om extern/interne adviesfuncties/inhuur steunfuncties.

In overleg met de 'PS-werkgroep verbetering begroting' kunnen voor zowel de presentatie van de formatie-inzet, de subsidies en het inzicht in de apparaatskosten van interne adviesfuncties en externe steunfuncties nadere afspraken worden gemaakt met het oog op een verbeterde presentatie in de begroting 2011.

7 Waterschappen

Reactie aanval waterschappen op provincie waarbij wordt aangegeven dat de provinciale plannen onnodig veel geld kosten.

Het Rijk heeft de Unie van Waterschappen gevraagd om na te gaan waar de waterschappen kunnen bezuinigen om zo de rijksbegroting met € 100 miljoen te kunnen verlichten. De Unie heeft op 4 november een antwoord gestuurd aan de Staatssecretaris van V&W. Daarin doen de waterschappen voorstellen m.b.t. efficiëntie bij de inning van de waterschapsomslag, opschaling van de waterschapsorganisaties, financiering van de muskusrattenbestrijding e.d.

Tevens bevat die brief de volgende passage:

"De planstructuur zal veranderen. Provinciale structuurvisies en omgevingsplannen bevatten de ruimtelijke aspecten van het waterbeheer en het provinciale waterhuishoudingsplan kan vervallen. De provincies worden ontlast van waterbeheertaken. Met uw Inspectie en met de provincies maken wij afspraken over het toezicht op de waterschappen."

Waarop de waterschappen zich in dit geval baseren is niet bekend, maar op dit moment zijn de verschillende watertaken bij wet geregeld en heeft het Rijk geen plannen om de Waterwet te wijzigen. Wel is efficiëntievoordeel te behalen door verdere integratie en onderlinge afstemming van planfiguren, waaronder ook het Provinciaal Waterplan.

Waterschap Brabantse Delta bezuinigt € 46 miljoen op de uitgaven. Hoe verhoudt e.e.a. zich tot de uitvoering van het Waterplan?

Waterschap Brabantse Delta heeft de "bezuiniging" ad € 46 miljoen al in februari 2009 kenbaar gemaakt aan GS. Het betreft geen feitelijke bezuiniging, maar het faseren van de uitvoering, waarbij een deel van de financiering wordt doorgeschoven naar de volgende bestuursperiode van het waterschap (na 2012, maar nog wel binnen de planperiode t/m 2015). De doelstellingen veranderen niet. GS hebben toen in hun antwoord de volgende passage opgenomen: "Wij vertrouwen erop dat het waterschapsdeel in de financiering geen belemmering vormt voor het realiseren van de ambities uit het Provinciaal Waterplan."

Het algemeen bestuur van het Waterschap stelt op 11 december de eigen plannen vast. De provincie heeft van het Waterschap tot heden geen bericht ontvangen dat de doelstellingen van het PWP niet kunnen worden gehaald.

8 Grondbank

Grondbank (vraag in commissie RM)

Naar aanleiding van de discussie over de grondbank is toegezegd dat in januari 2010 met de commissie RM verder wordt gesproken over de inzet van de grondbank, het aanstaande rapport van de Zuidelijke Rekenkamer over de grondbank en het beheersstatuut van de grondbank.

Verduidelijking inzake de passage over de reserve grondbank in de najaarsbrief op blz. 22 (vraag in commissie BM)

Op 1 januari 2010 bedraagt het saldo van de Reserve Grondbank € 97,2 miljoen. Rekeninghoudend met stortingen van € 4,8 miljoen de komende jaren, bedraagt het saldo € 102 miljoen. In de Najaarsbrief 2009 wordt voorgesteld om de Reserve Grondbank in te zetten voor twee doelen, namelijk:

- Voor de woningbouwstimuleringsmaatregelen in het kader van de kredietcrisis is € 250 miljoen beschikbaar gesteld. De inzet heeft plaats ten behoeve producten aan de consumenten en producenten die in risicoprofiel sterk van elkaar afwijken. Ten behoeve van beheer – en uitvoeringskosten, rentekosten en risicoafdekking is € 50 miljoen uit de Reserve benodigd;
- Daarnaast wordt voorgesteld om het krediet voor grondaankopen en andere activiteiten van het ontwikkelingsbedrijf in oprichting, zoals eigen ruimtelijke ontwikkelingsprojecten en deelnemingen in projecten te verhogen naar € 250 miljoen. Ten behoeve van het afdekken van de bijbehorende risico's is het restant van de Reserve Grondbank beschikbaar te weten € 52 miljoen.

In onderstaande tabel wordt aangegeven wat de prognoses zijn voor de grondaankopen in relatie tot de provinciale doelen.

Overzicht inzet Reserve grondbank

Thema	Uitgaven			Inkomsten	
	t/m 2008	2009	2010 e.v.	t/m 2009	2010 e.v.
Ontwikkelbedrijf (€ 52 mln)					
Algemeen		0,3			
Aankoopplannen		8,7	80,0	2,9	80,0
Ruimte voor Ruimte			21,0		24,0
Projecten		52,5	61,0	30,2	47,0
Woningbouwprojecten regulier			33,0		37,0
BIV		0,3			
VIV	15,7	5,3		0,4	20,6
Landgoederen			7,0		8,0
Overig	0,3	2,0		0,0	
Totaal	16,0	69,1	202,0	33,6	216,6

Huidige uitputting grondbank voor ontwikkelbedrijf:	51,5
---	------

Project woningbouwstimulering (€ 50 mln)

Instrumenten	(Toekomstige) Uitgaven
Brabantse Hypotheekgarantie	1,8
Brabantse Woonlastenverzekering	2,0

Overzicht inzet Reserve grondbank

Thema	Uitgaven			Inkomsten	
	t/m 2008	2009	2010 e.v.	t/m 2009	2010 e.v.
Brabantse Waardebescherming	3,8				
Brabants Garantiebod	5,0				
Brabantse Starterslening					
Maatwerkoplossingen	13,7				
Voorbereidingskosten	1,2				
Uitvoeringsorganisatie	3,3				
Marketing, PR en Communicatie	2,0				
Totaal	32,7				

Restant budget in grondbank voor risicoafdekking project woningbouwstimulering:	17,3
---	------

9 BOM-BHB-TIPPToelichting kosten en prestaties BOM/BHB/TIPP

In de commissie EMG is de toezegging gedaan om een overzicht te verstrekken van de beschikbare middelen voor de BOM, de BHB en de TIPP.

Er is onderscheid gemaakt tussen de subsidiemiddelen en de participatiemiddelen. De subsidiemiddelen zijn als exploitatielasten in de begroting opgenomen. De participatiemiddelen worden geactiveerd op de balans en afgedekt via de risicoreserve.

N.V. Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM)

Voor ontwikkeling van innovatieve projecten (in de sectoren Pijken in de Delta) en promotie/acquisitie t.b.v. aantrekken (buitenlandse) bedrijven is voor de NV BOM in de begroting 2010 een bedrag opgenomen van € 1.477.612. Voor het procesmanagement en kenniscentrumtaak herstructurering bedrijventerreinen is voor 2010 een bedrag opgenomen van € 659.153.

Het Participatiebedrijf NV BOM beschikt in totaal over € 21,8 miljoen aandelenkapitaal, waarvan de provincie € 7,1 miljoen aan aandelen BOM bezit.

In het Bestuursakkoord 2007 – 2011 is een extra impuls aan het Participatiebedrijf verstrekt van € 10 miljoen in de vorm van een converteerbare lening aan de BOM; op korte termijn te converteren in aandelen. Hierover lopen momenteel onderhandelingen met de Rijksoverheid.

Verder is in het Bestuursakkoord in de begroting een extra bedrag opgenomen van jaarlijks € 650.000 voor de kerntaak ontwikkeling innovatieve projecten (extra accent op Piekensectoren), alsmede voor de kerntaak promotie/acquisitie (investeringsbevordering). Daarnaast is in het Bestuursakkoord ook nog een bedrag van jaarlijks € 450.000 opgenomen voor een extra impuls ontwikkeling herstructureringsplannen bedrijventerreinen (procesmanagement/ kenniscentrumtaak).

In het kader van de kredietcrisismaatregelen is het MKB-innovatiefonds en het Spin Off fonds opgezet, waarvan de BOM het fondsbeheer verzorgt.

Het MKB-innovatiefonds bedraagt in totaal € 25 miljoen, waaruit op verzoek van de BOM, als fondsbeheerder, direct door de provincie leningen aan MKB-bedrijven worden verstrekt. Voor het fondsbeheer door de BOM verstrekt de provincie in totaal € 2 miljoen.

Het Spin-Off fonds bedraagt in totaal € 11,4 miljoen. Hieruit zullen participaties in Spin off-bedrijven plaatsvinden via de BOM. Voor dit fondsbeheer wordt € 1,1 miljoen verstrekt aan de BOM.

Een derde kredietcrisismaatregel betreft een extra impuls van € 10 miljoen voor de herstructurering bedrijventerreinen. De BOM moet in dat kader extra herstructureringsplannen opleveren en projectmanagement voeren. Hiervoor is in de begroting in totaal € 413.000 opgenomen. De daadwerkelijke realisatie van de herstructurering van bedrijventerreinen (waarvoor effectief € 9,6 miljoen beschikbaar) geschiedt door de BHB.

Brabantse Herstructurering Maatschappij voor Bedrijventerreinen B.V. (BHB)

De BHB heeft als taak de uitvoering van herstructurering verouderde bedrijventerreinen. Voor deze taak beschikt de BHB al over € 10 miljoen (bij de oprichting). Een tweede tranche storting in de BHB van wederom € 10 miljoen is geëffectueerd in de Najaarsbrief 2009.

In het Bestuursakkoord 2007 – 2011 is voor een intensivering van de herstructurering gekozen. Daartoe is binnen Mooi Brabant € 10 miljoen extra opgenomen. In 2008 is deze storting geëffectueerd.

De totale taakstelling van de BHB komt hiermee op 1.795 ha. geherstructureerd bedrijventerrein vóór 2015 (taakstelling bij oprichting was 1.295 ha.).

In het kader van de kredietcrisismaatregelen is gekozen voor een extra impuls BHB van in totaal € 9,6 miljoen. Hiermee worden vooral projecten versneld. De verwachting is dat maximaal 200 ha. geherstructureerd terrein aan de ambitie van 1.795 ha. kan worden toegevoegd.

Tender Investeringsprogramma's Provincies (TIPP)

Met behulp van een financiële bijdrage vanuit de TIPP beoogt het ministerie van Economische Zaken een stimulans te geven aan projecten gericht op het tijdig voorzien in bedrijventerreinen en/of bedrijfsruimte. Concreet dient daaronder te worden verstaan de ontwikkeling en revitalisering van bedrijventerreinen, de realisering van bedrijfsverzamelgebouwen alsmede -in beperkte mate- infrastructuurprojecten die bedrijventerreinen aansluiten op bestaande spoor-, auto- en waterwegen. Huidige stand van zaken: TIPP I en II zijn volledig afgerond. TIPP III zal in 2009 worden afgerond. TIPP IV zal in 2010 worden afgerond. Het Rijk heeft in dit totale programma € 5.105.000 gesubsidieerd; de provincie € 765.750 (als 15% verplichte co-financiering).

10 Jeugdzorg

Onduidelijkheid exacte hoogte 'tekorten' 2010 (vraag commissie ZWC)

Op basis van onze prognosemodellen worden de kosten voor het verlenen van geïndiceerde jeugdzorg in 2010 geschat op € 187 mln. Op dit moment is de verwachting dat we € 170 mln aan doeluitkering van het Rijk zullen ontvangen.

Dat zou een tekort opleveren van € 17 mln. Daarvan kan € 9 mln worden opgevangen, namelijk € 6 mln uit de voorziening en € 3 mln uit efficiencykortingen bij de zorgaanbieders. De overige € 8 mln vormen een knelpunt. We zijn hierover in gesprek met rijk, IPO en zorgaanbieders om naar oplossingen te zoeken.

De insteek is dat wij als provincie niet meer kunnen uitgeven dan wat wij uit de doeluitkering ontvangen. Omdat het recht op jeugdzorg wettelijk gegarandeerd is, lopen we echter het risico voor eventuele tekorten. De € 8 mln is voorlopig voor 50% afgedekt binnen de Risicoreserve.

11 Effecten ombuigingen Najaarsbrief (Najaarsbrief tabel IC blz. 11)

In verschillende commissies is gevraagd naar een nadere toelichting op de effecten van de ombuigingen zoals die zijn opgenomen in de Najaarsbrief.

Begr. progr.	Onderwerpen Milieu c.a.	2009	2010	2011	2009- 2011
05	Proeftuin Groene Woud	-	0,5	0,5	1,0
04	Duurzaamheidsimpuls pilot LOG's	0,3	0,3	-	0,6
04	Het schone bedrijventerrein	-	0,2	0,2	0,4
05	Soortenbescherming PMJP	-	-	0,6	0,6
04	Biodiversiteit	-	-	0,5	0,5
04	Klimaatbeleid	-	0,4	0,5	0,9
04	Hergebruik stortplaatsen	-	0,1	0,1	0,2
04	Maatregelen luchtkwaliteit	-	-	0,8	0,8
31	Onttrekking Reserve BMIT	1,5			1,5

-Proeftuin Groene woud;

De uitvoering en daarmee de werkelijke besteding van middelen is afhankelijk van initiatieven van agrariërs. Deze uitvoering loopt achter op de planning. Dit is enerzijds het gevolg van formele bezwaren ten tijde van de Europese aanbesteding van de veldcoördinator. Anderzijds hebben agrariërs vrij veel bedenkingen die hun belemmeren tot deelname aan de regeling. Dit betekent uiteindelijk vertraging in de tijd en verlaging van het aantal te realiseren landschapselementen en heeft een effect op de verbetering van de landschappelijke kwaliteit van Het Groene Woud.

Voor 2010-2013 resteert een budget van € 1,7 miljoen. (blz.117 begroting 2010).

-Duurzaamheidsimpuls pilot LOG's

Door de ombuigingsmaatregel komt de demonstratiemogelijkheid van duurzame stallen (zoals Rondeelstalconcept) in de LOG's in het gedrang. De mogelijkheid vervalt om met innovatieve vormen van zonne-energie op daken van stallen te experimenteren. Om een en ander door te laten gaan, wordt aansluiting gezocht bij landelijke regelingen of bij de uitwerking van het Masterplan Energie om de verduurzaming van de gangbare landbouw te stimuleren. Voor 2010-2011 is het budget nihil. (blz.92 begroting 2010).

-Het schone bedrijventerrein

Het gaat in deze proeftuin om het vergroten van duurzaamheid en innovatie via samenwerking in aansprekende projecten. Na de opening van de eerste ringleiding Moerdijk wordt er gewerkt in drie andere clusters van bedrijven. Doel is om in 2010 voor deze clusters concrete uitwerking van koppelmogelijkheden te hebben, inclusief de organisatie en exploitatie. De provincie heeft hier een aanjagende rol, o.a. door menskracht en inzet van financiële middelen. Door de ombuigingsmaatregel wordt de aanjagende rol niet meer vervuld. Ten aanzien van de koppeling van restwarmte is het effect dat deze mogelijk niet of vertraagd tot stand wordt gebracht. Voor 2010-2011 is het budget nihil. (blz.102 begroting 2010).

-Soortenbescherming PMJP

Het doel van soortenbescherming is om te trachten via extra maatregelen op korte termijn de meest bedreigde soorten voor uitsterven te behoeden. Voor de lange termijn is het doel om via het soortenbeleid alle bedreigde Noord-Brabantse dieren en planten weer een geschikte leefomgeving te bieden in de provincie. De bezuiniging heeft een vertragend effect op de ontwikkeling van de biodiversiteit aangezien er op de korte termijn minder maatregelen kunnen worden uitgevoerd om de meest bedreigde diersoorten te beschermen. Voor de jaren 2010 en 2011 is het resterende budget € 2.772.262 inclusief de provinciale bijdrage van € 500.000 (blz.113 begroting 2010).

De ombuigingsmaatregel van € 0,6 miljoen voor soortenbescherming kan ertoe leiden dat organisaties meer beroep gaan doen op de subsidieregeling Biodiversiteit. Beide subsidieregelingen liggen in elkaars verlengde.

-Biodiversiteit

In de aanloop van het internationale jaar 2010 voor biodiversiteit is de belangstelling vanuit gemeenten, maatschappelijke organisaties, waterschappen om initiatieven te nemen voor biodiversiteit sterk gestegen. Met name voor projecten gericht op versterking van biodiversiteit en groen in de woon-, werk en leeromgeving, burgerparticipatie, en in relatie tot duurzame voedselproductie, schone bodem en water, educatie, landschapsbeleving e.d. De werkelijke besteding van de middelen is afhankelijk van initiatieven van bovengenoemde organisaties. Verminderen van de middelen voor biodiversiteit vermindert de kans op het behalen van de Countdown doelen in 2010. (blz.79 begroting 2010).

-Klimaatbeleid

Het beleid gericht op het aanpassen aan veranderingen in het klimaat zal minder snel ontwikkeld worden. De uitvoering in de pilotprojecten Groene Woud, Deltaplan Hoge Zandgronden en BrabantStad Klimaatbestendig zal vertraging oplopen.

Voor 2010-2011 resteert nog een budget van € 0,9 miljoen. (blz.74 begroting 2010).

-Hergebruik stortplaatsen

De projecten hergebruik stortplaatsen beogen het stimuleren van ruimte- en materiaalgebruik van voormalige stortplaatsen (Beleidsprestatie 04.A.19, blz. 95 van de begroting). In dat kader wordt ondersteunend onderzoek uitgevoerd om de uitvoering van specifieke projecten m.b.t. hergebruik stortplaatsen (o.m. onderzoek materiaal, afvalmining en communicatie) mogelijk te maken en worden subsidies aan projecten verleend. Een verlaging van het beschikbare budget (€ 545.000 naar € 345.000 in 2010 en 2011) heeft gevolgen voor het ondersteunend onderzoek, het aantal subsidies en omvang van de subsidies (subsidieplafond in 2009 € 80.000) en de aanbevelingen uit de evaluatie ex art. 217 Provinciewet. Uit de aanbevelingen van deze evaluatie blijkt dat de provincie effectief en doelmatig werkt op het gebied van het stimuleren hergebruik stortplaatsen, maar dat de provincie om in de toekomst succesvol te blijven:

- het beleid moet actualiseren (b.v. een waarborgfonds nazorg moet vormen);
- meer klantgerichte benadering moet ontwikkelen in de zin van “maatwerk leveren” om resterende ontwikkelingsmogelijkheden in gang te zetten;
- de regierol (zoals ook PS hebben gevraagd d.d. 9-11-2007) meer invullen, waarbij de faciliterende en sturende rol moet worden gecombineerd om hergebruik vorm te geven.

-Maatregelen luchtkwaliteit

Deze financiële middelen waren bedoeld voor de nog op te stellen subsidieregeling voor elektrische scooters.

Door de ombuiging wordt afgezien van deze subsidieregeling. De uitvoering van de regeling heeft een beperkt gevolg op verbetering luchtkwaliteit (fijn stof, Nox) en energiebesparing (CO₂, beperken fossiele brandstoffen) in Noord-Brabant beïnvloed door vervoer. Voor 2010-2011 is het budget nihil. (blz.84 begroting 2010).

- Onttrekking reserve BMIT

In het proces van totstandkoming van de ombuigingsmaatregelen is besloten dat € 1,5 miljoen tijdelijk onttrokken wordt uit de Reserve BMIT. Deze €1,5 miljoen zal in de jaren 2009-2011 vanuit de

programma's Water, Natuur en Milieu terugvloeden naar de reserve. Dit zal gebeuren door herprioritering van de beschikbare middelen binnen bovengenoemde programma's.

Begr. progr.	Onderwerpen Ruimtelijke ontwikkeling	2009	2010	2011	2009-2011
05	Mooi Brabant, robuuste ecozone De Beerze	-	0,7	0,7	1,4
09	RLG, beëindiging intensieve veehouderijen	-	-	5,0	5,0
09	RLG, uitvoeringsimpuls reconstructie	-	1,0	2,6	3,6

- Mooi Brabant, De Levende Beerze

Het budget van € 7,5 miljoen vanuit Mooi Brabant is een onderdeel van een veel groter budget voor het totale programma De Levende Beerze. (Grotendeels gedekt uit ILG-middelen, looptijd t/m 2013). Voorgesteld wordt om € 1,4 mln. vanuit Mooi Brabant af te ramen, omdat besteding naar verwachting niet haalbaar is t/m 2011. Consequentie van het aframen is bijvoorbeeld dat een intensieve veehouderij minder wordt verplaatst in de periode t/m 2011. Het totale ambitieniveau voor De Levende Beerze blijft gehandhaafd.

- RLG, beëindiging intensieve veehouderijen

De beleidsprestaties zoals opgenomen in de begroting 2010 t.a.v. de BIV zijn reeds neerwaarts bijgesteld, gebaseerd op reële planning. In de financiële toelichting van de begroting 2010 is reeds aangegeven dat de middelen (zoals opgenomen in de begroting 2010, blz. 186) niet meer corresponderen met de (bijgestelde) prestaties. Na de aframing van € 5 mln. resteert er voor de BIV een budget van € 11 mln. t/m 2011 en hiervoor zijn 45 beëindigingen gepland.

- RLG, uitvoeringsimpuls reconstructie

Uitvoerings Impuls Reconstructie is bedoeld voor cofinanciering van projecten, die niet anderszins gefinancierd kunnen worden (b.v. ILG). Het dient vaak als "smeerolie". In praktijk worden er projecten gefinancierd in samenwerking met diverse reconstructiepartners gericht op het vergroten van draagvlak in/voor de reconstructie. Het aframen van budget betekent dat er minder van deze projecten (op het gebied van o.a. toerisme/recreatie, cultuurhistorie, Natuur en landbouw) kunnen plaatsvinden.

Begr. progr.	Onderwerpen welzijn, cultuur	2009	2010	2011	2009-2011
31	Onttrekking Reserve erfgoed	-	2,0	-	2,0
07	Vernieuwen en versnellen samen leven	-	0,7	0,8	1,5
07	Regionalisering / opvoedingsondersteuning	-	1,0	1,0	2,0
07	Kennisbeleid sociale en culturele ontwikkeling	-	0,5	0,5	1,0

- Onttrekking reserve erfgoed

Budget is bestemd voor het restaureren van monumenten. Het niet beschikbaar zijn van deze gelden betekent dat circa 4 monumenten minder gerestaureerd kunnen worden.

- Vernieuwen/versnellen samen leven

Met deze post worden samen met de Brabantse partners best practices verspreid en innovatieve projecten zorg en welzijn ontwikkeld. Korting betekent dat 10-12 projecten minder uitgevoerd kunnen worden.

- Regionalisering opvoedingsondersteuning

Dit budget, dan bij najaarsbrief 2008 beschikbaar is gekomen op basis van een amendement, is gericht op het in beweging krijgen van de voorkant en versterken van de keten jeugdzorg (ZWC 0771) om de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg te voorkomen of te verminderen. De middelen zijn gekoppeld aan het beleidskader jeugd 2009-2012, dit betekent dat de inzet van een gedeelte van de middelen buiten deze bestuursperiode valt. Het niet beschikbaar zijn van de middelen zal leiden tot een verminderde versterking van de opgroei- en opvoedondersteuning door gemeenten.

- Kennisbeleid sociale en culturele ontwikkeling

Budget voor kennisbeleid gericht op de versterking van de kennisinfrastructuur, kennisdeling en kennisinnovatie in Brabant. Door schrappen van een deel van het budget zal met name de inzet op kennisinnovatie verminderen.

Begr. progr.	Onderwerpen Verkeer/vervoer en economie	2009	2010	2011	2009-2011
02	Dynamisch verkeersmanagement (DVM) (stelpost bestuursakkoord-middelen)	-	-	2,4	2,4
02	OV-pilots (geen nieuwe pilots uitvoeren)	-	0,5	-	0,5
02/06	Diverse begrotingsposten	0,5	1,6	2,0	4,1

-DVM

Voor Nationaal Databank Wegverkeersgegevens worden minder middelen beschikbaar gesteld. Het gaat om middelen die bedoeld waren voor cofinanciering met de gemeenten

-OV-pilots

Huidige pilots kunnen met minder middelen worden afgerond.

- Diverse begrotingsposten:

02 Onderhoudsbegroting wegen: dagelijks onderhoud verhardingen, groen kunstwerken, wettelijke taak is de afgelopen jaren efficiënter uitgevoerd waarmee ombuiging tot een bedrag van € 2 miljoen is gevonden. Een verder gaande bezuiniging is hier niet mogelijk.

06 Minder ruimte in de reguliere economische stimuleringsmiddelen UEB subsidies en REAP's.

12 Overige onderwerpen

a In de Bijlagen begroting 2010 blz. 66 staat dat er € 3,8 miljoen extra is uitgegeven aan het provinciaal waterplan vanwege hogere kosten in verband met voorbereiding/opstellen provinciaal waterplan. Graag krijgen wij een specificatie waaruit die kosten bestaan. (vraag commissie RM)

Het gaat om € 3,6 miljoen (i.p.v. € 3,8 miljoen) per jaar met betrekking tot het Provinciaal Waterplan (PWP) dat is opgenomen in de Voorjaarsnota 2009 voor dekking van € 7,2 miljoen voor 2010-2011 PWP (zie ook blz. 10 voorjaarsnota 2009 welke in de begroting 2010 is verwerkt). Het betreft uitvoeringskosten van het Waterplan die zijn opgenomen in de Voorjaarsnota, dus niet kosten i.v.m. voorbereiding/opstellen provinciaal waterplan.

b Toelichting op de verplichte en nog niet verplichte middelen in de Memorie van Antwoord

In de memorie van antwoord wordt ingegaan op de vraag van PS bij de algemene beschouwingen om inzichtelijk te maken waar nog schuifruimte is in de begroting 2010.

Daarvoor is uitgegaan van de lastenverdeling van de programma's in de begroting naar de categorieën autonoom, wettelijk, kapitaallasten en apparaatskosten.

Gelet op deze vierdeling is per productgroep van de begroting nagegaan welk deel van de autonome lasten 2010 reeds verplicht is in 2010 of welk deel reeds bestuurlijk gebonden is. (De apparaatskosten, kapitaallasten en de lasten die met wettelijke taken samenhangen, blijven verder buiten beschouwing) Het restant binnen de autonome lasten komt in principe voor herallocatie in aanmerking. Dit restant is in de gearceerde kolom 'beleidsmatig gereserveerd' aangegeven in de bijlage II van de memorie van antwoord.

Voor de reserves is aansluitend op de bij de voorjaarsnota door PS vastgestelde bestedingsplannen per reserve aangegeven wat per reserve nog niet verplicht danwel bestuurlijk gebonden is. Ook voor de reserves is dit in bijlage V in de kolom 'beleidsmatig gereserveerd' aangegeven, waarbij geldt dat beleidsmatig gereserveerd per reserve gelijk is aan de geplande bestedingen (conform vastgestelde bestedingsplannen bij de Voorjaarsnota 2009) minus de verplichtingen en de bedragen die reeds bestuurlijk zijn gebonden.

c Bijlage 3 Memorie van Antwoord 04 milieu ecologie 0401 onvoorziene kosten milieuzaken € 1,1 miljoen. Kan de post 'onvoorziene kosten' van € 1,1 miljoen gespecificeerd worden? (vraag commissie RM)

Voor 2010 en 2011 is hier geen specificatie van te geven. Het betreft een stelpost die bedoeld is voor onvoorziene zaken op milieugebied. De uitgaven zijn niet op voorhand in te schatten. De commissie Ruimte & Milieu wordt over iedere besteding geïnformeerd. (onder andere vergunningen Brijvoer, Wabo, Integrale Strategie Milieu, Countdown 2010, plan van aanpak uitvoeren van kansrijke milieumaatregelen, geuradvisering, uitvoeren van kansrijke milieumaatregelen, bebording stiltegebieden).

d Bestuursrapportage blz 6 Tussentijdse politieke verantwoording januari – juli -> 05.A/B11 – Er wordt aangegeven dat 31 juli de 2e aanvraagperiode particulier natuurbeheer afgelopen is. Zijn de gegevens inmiddels beschikbaar? Zo ja, hoe luiden die dan? En zo nee, wanneer zijn de gegevens dan beschikbaar? (vraag commissie RM)

In de tweede openstelling is 55 hectaren voor functiewijziging aangevraagd. Samen met de aanvragen uit de eerste openstelling is er in totaal 90 hectaren voor functiewijziging aangevraagd.

In de tweede openstelling is 83 hectaren voor inrichtingsmaatregelen aangevraagd.

In de eerste openstellingsperiode is (toevallig) ook 83 hectaren aangevraagd.

Geconstateerd kan worden dat ten opzichte van voorgaande jaren de aangevraagde omvang (uitgedrukt in ha) drie maal zo hoog is.

e Zijn er voldoende middelen voor het stimuleringskader groen-blauwe diensten beschikbaar? (vraag commissie RM)

Voor de komende jaren zijn er voldoende middelen voor het stimuleringskader beschikbaar. Jaarlijks worden deze middelen door het sluiten van gebiedscontracten beschikbaar gesteld aan de gebieden en daartoe aan de reserve RLG toegevoegd. Deze middelen bestaan volledig uit provinciale middelen. Zij zijn in de meerjarenbegroting opgenomen en derhalve –zonder verdere ingrepen- verzekerd. De verwachting is dat de € 2,4 mln, die jaarlijks beschikbaar is, toereikend zal zijn om nieuwe gebiedscontracten te kunnen sluiten en de opvolgers van de eerste gebiedscontracten ook te kunnen voorzien van voldoende middelen. De verwachting is niet dat de gemeenten en waterschappen (cofinanciering) in grote getale meer middelen voor het stimuleringskader in zullen gaan zetten bij de huidige financiële krapte.

f Overzicht planstudies/overzicht verplichtingen investeringsruimte bestuursakkoord (vraag commissie EMG)

Tijdens de commissievergadering EMG is door gedeputeerde van Nieuwenhuizen een tweetal overzichten toegezegd: een overzicht van provinciale planstudies zonder financiële dekking en een

overzicht van de reeds aangegane verplichtingen m.b.t. de € 400 mln. aan investeringsruimte bestuursakkoord.

Beide overzichten hebben betrekking op investeringen en staan los van de in de commissievergadering besproken overzichten met de categorisering van autonome middelen (bijlage I t/m V bij de najaarsbrief). De toegezegde overzichten worden aangeleverd aan de commissie EMG.

g Reserve instandhouding monumenten (vraag commissie ZWC)

Bij najaarsbrief 2008 hebben PS besloten € 25.000.000 ter beschikking te stellen voor de restauratie van monumenten. Dit bedrag is in 2008 in de reserve gestort en beschikbaar voor de restauratie. Over de besteding van de ter beschikking gestelde gelden in de komende jaren uit die reserve bestaat geen twijfel.

h Overprogrammeren (vraag in commissie BM)

Als uitvloeisel van het door Provinciale Staten vastgestelde Bestuursakkoord is voor de periode 2007 – 2011 het accent gelegd op ‘uitvoeren, uitvoeren, uitvoeren’. Daarmee zijn bij Bestuursakkoord en Voorjaarsnota’s 2008 en 2009 veel middelen gemoeid. Om er zeker van te zijn dat ook daadwerkelijk ‘uitvoering’ op korte termijn zou plaatsvinden, is met instemming van PS het principe van ‘Overprogrammeren’ toegepast voor het B5 – programma ‘Samen Investeren’. Op dit moment is € 88 miljoen van de in totaal € 350 miljoen aan provinciale cofinanciering niet gedekt binnen de begroting. Uiteraard gaan wij er nog steeds van uit dat – gezien de ervaringen uit het verleden – een aantal projecten niet binnen de gestelde regels kan worden uitgevoerd, maar 100% zekerheid daarover bestaat (nog) niet. Om die reden hebben GS, in bestedinge lijn met ons prudent risicobeleid, besloten om 50% van € 88 miljoen af te dekken binnen de Risicoreserve.

Het instrument ‘Overprogrammeren’ zal op 4 december a.s. in de Rekeningcommissie worden besproken in het kader van “Realistisch ramen / adequater plannen en aanwenden van beschikbare middelen”.

i Indexering van de begroting (ontwerp-begroting 2010 blz 282) (vraag in commissie BM)

zie erratum

j Toelichting stelposten. (vraag in commissie BM)

In de begroting is op blz. 201/202 een tabel opgenomen met betrekking tot de algemene stelposten.

De effecten van de Najaarsbrief zijn hier nog niet in verwerkt.

Met de effecten van de najaarsbrief wordt die tabel als volgt:

Lasten	Realisatie	Raming					bedragen x
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	€ 1.000
a. onvoorziene uitgaven	0	708	1.308	1.308	1.308	1.308	
b. kosten van onderzoeken	0	88	196	206	209	211	
c. in te zetten begrotingsruimte	0	0	1.000	1.472	1.376	573	
d. uitwerking bestuursakkoord	0	0	0	17.694	0	0	
e. saldo	798	0	0	0	0	0	
afwikkelingsverschillen							
f. apparaatskosten	200	0	2.643	510	312	173	
	998	796	5.147	21.192	3.205	2.266	

Ten opzichte van de begroting wijzigen de stelposten: c in te zetten begrotingsruimte en d uitwerking bestuursakkoord.

De mutaties t.o.v. de begroting in de stelpost in te zetten begrotingsruimte zijn toegelicht in de Najaarsbrief op blz. 9 en 10 in de tabellen IA en IB.

De verschillen in de post uitwerking bestuursakkoord betreffen de aframing met € 6,3 miljoen voor programma verbindend Brabant, € 2,4 miljoen voor Dynamisch Verkeersmanagement (zie ook Najaarsbrief blz. 11 tabel 1c ombuigingsmaatregelen) en € 12,6 miljoen in verband met overeenkomst Caldic/ gemeente Moerdijk.

k Stand van zaken met betrekking door de door het rijk aangegeven verplichting om waar dat kan, te werken met open-source software. (vraag in commissie BM)

Een notitie hierover wordt in januari 2010 aan de commissie BM voorgelegd.

l Financieel-technische afwikkeling Lening Arriva

Op 20 maart hebben GS met mede-ondertekening van de intentieverklaring 'Project elektrisch vervoer in 's-Hertogenbosch', de steun uitgesproken voor het realiseren van 50 elektrische voertuigen en bijbehorende infrastructuur in de gemeente 's-Hertogenbosch.

Onderdeel van deze samenwerking is de ingebruikname per 13 december 2009 van drie hoogwaardige en volledig elektrische bussen door Arriva, aanvullend op de dienstregeling in de binnenstad van 's-Hertogenbosch met een zichtbaar schoon karakter en uitstraling.

In de GS vergadering van 15 september en 3 november 2009 is besloten hiertoe een marktconforme geldlening aan Arriva te verstrekken van € 780.000. Een en ander valt binnen de reeds vastgestelde kaders, namelijk de uitwerking maatregelen kredietcrisis, en verloopt geheel budgettair neutraal. Om de afwikkeling van de lening via de kapitaaldienst te laten verlopen dienen de Staten formeel (budgettair neutraal) krediet te voteren.

m Begrotingswijziging 3/2009 en 1/2010

Zoals eerder is aangekondigd, sturen wij met deze aanvullende memorie van antwoord tevens de 3e begrotingswijziging 2009 (bijlage 3) en 1e begrotingswijziging 2010 (bijlage 4). Behalve de mutaties in relatie tot de najaarsbrief zijn in de 3e begrotingswijziging van 2009 ook opgenomen de consequentiewijzigingen die voortvloeien uit eerdere besluiten.

De begrotingswijziging is opgebouwd uit de volgende elementen (zie de cursief vermelde tussenkopjes in de bijlagen):

- A. uitwerkingen van eerder genomen besluiten;
- B. regulier budgettair kader 2009 e.v.;
- C. kantelend perspectief en dekkingsmaatregelen 2009-2011;
- D. verkoop Essent.
- E. Personele capaciteit metingen luchtkwaliteit

Ad A. Uitwerking eerder genomen besluiten

Met ingang van 2008 worden begrotingsmutaties als gevolg van tussentijdse besluiten (zogenoemde consequentiewijzigingen) gekoppeld aan de p&c documenten (voorjaarsnota en najaarsbrief). Met de beleidsinhoudelijke achtergronden hebben de functionele commissies c.q. uw Staten inmiddels ingestemd. In aansluiting daarop worden thans de begrotingstechnische consequenties ter vaststelling voorgelegd, onder verwijzing naar het desbetreffende commissiestuk c.q. P.S.-besluit.

Ad B. Regulier budgettair kader 2009 e.v.

Tabel IA van de najaarsbrief geeft een samenvattend beeld van de financiële ontwikkelingen die in bijlage II van de najaarsbrief nader zijn toegelicht.

De hiermee samenhangende mutaties op productgroepniveau zijn opgenomen in de voorliggende begrotingswijziging, met verwijzing naar de desbetreffende regel uit de tabel. De regels c en d geven de inkomstenontwikkelingen weer, regel e omvat de lastenontwikkelingen bestaand beleid (w.o. de 2^e doorlichting begrotingsuitvoering, indexerings Omroepbudget en herberekening kapitaallasten), regel f het budgettaire effect in relatie tot de verkoop Essent, regel g en h geven weer de effecten van de herijking van de risicoreserveringen binnen de centrale reserves en de correcties van 2 reserves op de eerder geraamde aftopping van deze reserves, regel i bevat –tot slot– de effecten van de 2^e kapitaalstorting BHB.

Ad C. Kantelend perspectief en dekkingsmaatregelen 2009-2011

In tabel IB van de najaarsbrief zijn o.a. weergegeven de effecten van het lager rendement op het stamkapitaal Essent en de effecten van de ombuigingsmaatregelen 2009-2011. Tot slot is in deze tabel de doorgeschoven begrotingsruimte weergegeven. (De regels corresponderen met de in tabel IB genoemde onderwerpen.)

Ad D. Verkoop Essent

De totale opbrengst die samenhangt met de verkoop van Essent is weergegeven en nader toegelicht in paragraaf 5 van de najaarsbrief. In de 3^e begrotingswijziging 2009 zijn de begrotingsmutaties verwerkt die verband houden met de cashopbrengst, de raming van de algemene risicovoorziening (escrow) en een tweetal specifieke voorzieningen m.b.t. het zogenoemde CBL-fonds en ASA-risicofonds.

De cashopbrengst van de verkoop Essent inclusief de restitutie van dividendbelasting bedraagt € 2.048 mln (i.r.t. € 2.045 mln geraamd in de najaarsnota, tabel IIA). Hiernaast staat een vordering op Enxsis van € 555 mln (in de najaarsnota afgerond op € 550 mln), zijnde ons aandeel in de bruglening van in totaal € 1.800 mln. Tegenover de cashopbrengst en de bruglening komt op de balans een reserve te staan van € 2.603 mln (een bekleemde reserve als onderdeel van de algemene reserve).

Op termijn zullen mogelijk nog extra bedragen beschikbaar komen. Dat betreft in de eerste plaats ons aandeel in EPZ waarvoor op de balans een pm-waarde is opgenomen (aanschaffingsprijs) en waaraan in de verkoopovereenkomst met RWE een waarde is toegekend van € 335 mln. Verder zijn bij de verkoop enkele garanties overeengekomen waarvoor bedragen zijn vastgelegd in een escrow-rekening, een CBL-fonds en ASA-risicofonds. Ons aandeel hierin bedraagt € 279 mln. Tegenover deze vorderingen worden op de balans twee voorzieningen opgenomen ter grootte van hetzelfde bedrag.

Ad E (Personeel) capaciteit metingen luchtkwaliteit West-Brabant

Bij de behandeling van de begroting 2009 in Provinciale Staten is door de SP een amendement ingediend voor het aanschaffen, plaatsen en in werking nemen van 2 extra vaste “standaard” luchtmeetstations in West-Brabant. Door GS is toegezegd om hieraan uitvoering te geven. Door een “standaard” luchtmeetstation wordt een beperkt aantal prioritaire stoffen uit de Wet luchtkwaliteit gemeten (fijn stof en stikstof(di)oxide). Verder worden door een luchtmeetstation dag- of uurgemiddelde waarden bepaald. Dit biedt onvoldoende informatie indien er sprake is van een calamiteit op het Antwerpse industriegebied.

Hiervoor is aanvullende meetapparatuur noodzakelijk waarmee enkele veel voorkomende Vluchtige Organische Stoffen (VOS) gemeten kunnen worden. Daarmee is snel informatie beschikbaar over mogelijke effecten en kan bij calamiteiten/incidenten achteraf een uitspraak worden gedaan over de belasting van de betreffende woonkern/omgeving.

Aan de Belgische zijde van de grens wordt VOS gemeten op een luchtmeetstation gelegen tussen Berendrecht en Kapellen. Door plaatsing van VOS-apparatuur in de twee extra luchtmeetstations in West Brabant is het VOS-meetnet rondom het industrieterrein Antwerpen aan de zijde van Nederland redelijk gesloten.

De metingen worden ten minste over een periode van 5 jaar uitgevoerd. De VOS-metingen, het beheer en onderhoud van de meetapparatuur worden uitgevoerd door het bureau Milieumetingen. De financiële consequenties zijn opgenomen in de begrotingswijzigingen.

Erratum

Bestuurlijke samenvatting

In de bestuurlijke samenvatting is in de tabel op pagina 6 in kolom a “wettelijk/doeluitkering” het bedrag van de doeluitkering voor jeugdzorg ad € 171 miljoen weggefallen.

Onwerp-begroting 2010

Jaarlijks wordt de meerjarenraming bijgesteld voor de loon- en prijsontwikkeling en de kapitaalmarktrente. Als ijkpunten voor deze indexatie dienen de ramingen van het Centraal PlanBureau uit de Macro Economische Verkenningen.

In de begroting 2010 en de meerjarenraming is gerekend met de volgende indexpercentages:

	2009	2010 e.v.
Loonkostenontwikkeling	4,00%	1,25%
Prijsontwikkeling	1,50%	1,25%
Index bruto overheidsinvesteringen	2,00%	1,00%
Rekenrente	3,50%	3,50%

In de begroting 2010 staan op blz. 282 niet de juiste percentages vermeld.

In de bijlage 7 bij de voorjaarsnota 2009 zijn de percentages waarmee in de begroting 2010 is gerekend wel correct opgenomen. In de op basis van PS behandeling op 20 november op te stellen definitieve begroting zullen deze percentages correct worden vermeld.

Najaarsbrief 2009

- Op blz. 9 in tabel IA Regulier budgettair kader 2009 e.v. staat op regel f:Rente-opbrengsten, dit moet zijn f:Rente-opbrengsten plus dividend.
- Op blz. 11 in tabel IC Ombuigingsmaatregelen 2009-2011 staat op de derde regel € 2,4 miljoen in de jaarschijf 2011. Dit bedrag dient gelijkelijk verdeeld te zijn over de jaren 2010 en 2011 dus € 1,2 miljoen in 2010 en € 1,2 miljoen in 2011.
- In bijlage V van de Najaarsbrief is een overzicht opgenomen van de planning van de exploitatie-uitgaven m.b.t. het bestuursakkoord. Bij programma bereikbaar staat in de kolom nog te plannen € 3,8 miljoen. Dit moet zijn € 0.